

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERVOLGVERGADERING VAN DE GEMEENTERAAD VAN PAPENDRECHT van 4 november 2021. d.d. 9 november (reguliere aanvang 20.00 uur)

Een integrale geluidsopname van deze vergaderingen is te beluisteren op www.papendrecht.nl

Aanwezig: Mevrouw A.M.M. Jetten, voorzitter; de dames A. van den Adel (PAB), A. Bokma (VVD), T.C. van Es (D66), S.H. de Keizer (VVD), A. van der Matten-Spek (CDA), K.E. Middelkoop- van den Adel (CDA), S.J.A. Verdoorn-de Lang (PAB), H.M. van Wijngaarden (PAB) en D. Yildiz-Karso (PvdA) en de heren: A.P.J. Den Dekker (ChristenUnie), L.T. van den Dool (CDA), J.L. van Erk (ChristenUnie), B.H. Grimmius (GroenLinks), L.J. Van Hal (D66), J. Hoogeveen (PAB), A.J. Kosten (SGP), R. Lammers (Onafhankelijk Papendrecht), A. Stremmer (PAB), P. Stremmer (PAB), M. van Veen (PAB) en M.H.A. Verweij (PAB).

Mevrouw C. Verver-van Geesbergen en de heren A.M.J.M. Janssen, P.L. Paans en C. de Ruijter, wethouders

Afwezig met kennisgeving: de heer J.G.S. van der Tak (Onafhankelijk Papendrecht), raadslid.

Raadsgriffier: mevrouw M. Muijzer

Verslaglegging: Jeanine van Prehn

01. Opening.

De VOORZITTER heropent de vergadering van 4 november en heet eenieder van harte welkom. I.v.m. problemen tijdens de vorige vergadering wordt er een proefstemming gehouden. Er is een afmelding van de heer Van der Tak.

09. Adviesnota stedenbouwkundige kaders ontwikkeling locatie Veerpromenade.

De heer GRIMMIUS merkt op dat de plannen voor het Van der Kevieterrein nog onlosmakelijk deel uitmaken van de voltooiing van het winkelpark De Meent, de start van deze ontwikkeling dateert van 2003. Aan de grondslag lag o.a. dat het huidige winkelcentrum sterk verouderd was en zijn aantrekkingskracht had verloren. De intentie was een compleet nieuw winkelcentrum bouwen, waardoor het publiek weer naar het centrum zou komen en voor levendigheid zou zorgen. In deze plannen pasten zaken als horeca en sociaal culturele voorzieningen. Deze plannen werden, i.v.m. marktveranderingen, in de loop van de jaren vele malen bijgesteld. Een **lange termijnvisie** ontbrak hierbij helaas. De markt op dat moment werd leidend. Het neerzetten van een pand op dit terrein is echter wel lange termijn gebonden. Zoals bij iedereen inmiddels bekend mag zijn is er een **woningbouwopgave**. Deze gemeente behoort met haar oppervlakte en de

bebouwde staat al tot de top van Nederland. Toch is ook de GL-fractie van mening dat er woningen gerealiseerd moeten worden. De vraag is waar deze woningen (niet) gebouwd moeten worden. Het wonen in deze gemeente wordt aantrekkelijk gemaakt door de voorzieningen die men aan de inwoners beschikbaar stelt/aanbiedt: verenigingen, een bibliotheek, een levendig winkelcentrum zijn daar een goed voorbeeld van.

Met **beslispunt 1**: instemmen met de stedenbouwkundige uitgangspunten voor de ontwikkeling van de locatie Veerpromenade, zal zijn fractie **niet instemmen** en heeft hiervoor de volgende argumenten:

1. Op grond van het huidige bestemmingsplan hebben omwonenden destijds hun woning gekocht, waarbij men **zekerheid** had omtrent uitzicht, bezonning en plannen tegenover hun woning.
2. Er worden hier ongeveer 24 woningen gebouwd, hetgeen geen recht doet aan het argument van de **woningnood**. 24 woningen gaan deze woningnood niet oplossen, al helemaal niet wanneer men kijkt naar het segment van de woningen dat hier gebouwd gaat worden. Zeer waarschijnlijk kosten deze woningen 400.000,- of meer.
3. Ook het argument dat deze woningen voor **doorstroming** op de woningmarkt zullen zorgen is niet valide.
4. In de uitgangspunten staat dat **rekenschap** moet worden gegeven aan de zorgen van de omwonenden. Dat doet dit college dus niet, in ieder geval onvoldoende.
5. **De plint** wordt maximaal 7 meter hoog en voorziet in 2 verdiepingen, terwijl men stelt dat de betaalbaarheid van dit dossier uit de woningen moet komen. In de oorspronkelijke plannen was een plint van 2 verdiepingen voorzien, met 1 laag erboven.
6. Een **parkeervoorziening** is niet noodzakelijk voor slechts 24 woningen en zal relatief gezien erg duur uitvallen. Er zijn parkeervoorzieningen direct aan de overzijde en een parkeervoorziening voor deze woningen komt uit op ongeveer 1,5 miljoen extra. Weg opbrengst.
7. Het **omliggende gebied** is integraal onderdeel van de ontwerpogave, er blijft niets van het omliggende gebied over.
8. Alleen in dit punt kan zijn fractie zich vinden: het pand is **architectonisch en duurzaam**, maar dit kan ook op andere wijze worden ingevuld.
9. Er staat inmiddels veel **leeg op het winkelpark de Meent**, dus nog meer plintbebouwing met als optie horeca aan het marktplein is een goede optie maar niet per se op de wijze zoals dit plan voorstelt. Een levendig marktplein met horeca is bijzonder aantrekkelijk voor veel partijen.
10. Dit plan voegt niets toe aan de **levendigheid van dit winkelpark**.

Ook met **beslispunt 2**, voorkeur uit te spreken voor het model met 2 torens voor de verdere ontwikkeling van het plan, zal zijn fractie **niet instemmen**. Men ziet

niets in woningbouw op deze locatie en de inwoners/ondernemers zijn meer geholpen met een andere invulling van deze plek, hetgeen zeker mogelijk is, in tegenstelling tot hetgeen het college steeds beweert. Het theater en de bibliotheek verplaatsen naar deze locatie geeft elders in de gemeente ruimte voor doortonwikkeling van andere dossiers. Het alloceren van **de bibliotheek en theater** aan deze locatie, waar de directeur van het theater zich goed in kan vinden, biedt veel mogelijkheden en levert alleen maar winst op. De horeca kan zich oriënteren op het publiek dat het theater bezoekt en bezoekers kunnen hun auto/fiets kwijt in de parkeergarage/overdekte fietsenstalling (een win-win situatie voor de gemeente, omdat de bezettingsgraad aanmerkelijk zal toenemen). Na afloop kan worden nagepraat onder het genot van, hetzij in de horeca of de horeca van het theater zelf gevestigd aan het marktplein. De grondexploitatie van ongeveer 1 miljoen die gehaald moet worden is zeker haalbaar. Bij het uitspreken van een voorkeur voor de 2 torens gaat men automatisch akkoord met de planschade. Bij de realisering van dit idee is er **geen sprake van planschade** en hoeft dit ook niet meegenomen te worden. Dit voorstel is winst voor alle partijen.

Zijn fractie steun het raadsvoorstel niet en dient **amendement 9.A1**. 'Speel geen theater, bouw er 1' in. Het dictum luidt als volgt:

Besluit het voorstel als volgt te wijzigen:

• *De volgende beslispunten worden geschrapt:*

- 1. In te stemmen met de stedenbouwkundige uitgangspunten voor de ontwikkeling van de locatie Veerpromenade.*
- 2. Een voorkeur uit te spreken voor het model met twee torens voor de verdere ontwikkeling van het plan.*

• *De volgende beslispunten worden toegevoegd:*

- 1. Het college opdracht te geven tot het (laten) uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek naar het verplaatsen van het theater en/of de bibliotheek en/of de Volksuniversiteit naar de Veerpromenade*
- 2. In dit haalbaarheidsonderzoek in ieder geval, doch niet hiertoe gelimiteerd, mee te nemen:*
  - o De zienswijzen van bewoners van de Meent.*
  - o De zienswijzen van directie van het theater.*
  - o De zienswijzen van directie van de bibliotheek.*
  - o De zienswijze van de directie van de Volksuniversiteit.*
  - o De zienswijzen van winkeliers/ondernemers op de Meent.*
  - o De mogelijkheden die ontstaan op de locaties die hierdoor vrijkomen.*

Mevrouw BOKMA merkt op dat de **participatie** met omwonenden in de eerste fase te wensen overliet, vindt dat dit in de vervolgfase beter is opgepakt en benadrukt dat dit in alle vervolgfasen het geval moet zijn. Haar fractie verwacht dat de wethouder zorgt voor **duidelijke tijdlijnen** voor de participatie van direct omwonenden en alle andere betrokkenen. Wethouder JANSSEN bevestigt dat er m.b.t. de participatie (ook i.v.m. corona) inderdaad fouten zijn gemaakt, waarvan men kan leren, en dat men dit in de toekomst zeker beter moet doen. Het **uiteindelijke oordeel** van de VVD-fractie volgt uiteraard pas bij het bestemmingsplan, nu geeft men slechts opdracht tot het voorbereidende werk. De voorkeur voor het model van de 2 torens, waarmee wordt gevraagd in te stemmen, vindt haar fractie te beperkt. Omdat men door aan de voorkant te kiezen voor een bepaald model andere varianten en initiatieven uitsluit, heeft de VVD-fractie samen met de ChristenUnie een **amendement** (amendement 9.A2. VVD/CU: twee torens) ingediend. De uitgangspunten hierbij zijn dat de zichtlijnen en het uitzicht voor de direct omwonenden erg belangrijk zijn, het voorstel om voorkeur uit te spreken te beperkt is en een ander onderwerp hiermee net zo goed rekening zou kunnen houden. Om deze reden stelt men voor beslispunt 2 aan te vullen met: *Of ieder ander model dat dezelfde of een betere invloed heeft op het uitzicht, schaduwwerking voor de omwonenden en de windeffecten op het totale winkelpark.*

Eerste termijn

Mevrouw VAN ES vindt dat er eindelijk een **goede invulling** moet komen om het marktplein af te ronden en is van mening dat het **centrum van iedereen** is en dat **woningbouw** overal waar mogelijk, en zeker in het centrum, moet worden gerealiseerd. (Hier was haar fractie al voorstander van toen eerdere varianten zonder woningbouw mogelijk gerealiseerd zouden worden.) M.b.t. het voorstel vindt haar fractie het opvallend dat de **invloed van participatie onnavolgbaar** is, er is door het onderzoekcentrum Drechtsteden een enquête gehouden onder het bewonerspanel, waarbij het panel van de 2 ontwerpen overwegend meer waardering voor het terrasmodel had. Uit de andere inspraak -inclusief de inloopavonden- komt een gemengd beeld naar voor, terwijl de keuze is gevallen op de 2 torens variant. De indruk ontstaat dat deze variant de voorkeur heeft i.v.m. de mogelijkheid van starterswoningen. Op haar vraag **waarom er participatie is** als er niet geluisterd wordt, of de reden voor het afwijken van de uitkomst hiervan de **mogelijkheid van starterswoningen** is en wat de **prijs van een starterswoning** is antwoordt wethouder JANSSEN dat men goed heeft gekeken naar de bezwaren en belangen die er waren en dat met de 2 torens 2 zaken gediend zijn: meer starterswoningen (30 woningen tegen 24, waarvan minimaal 10 starterswoningen van ca. €250.000,-) en veel meer open zichtlijnen richting het marktplein. Om deze reden lijkt het het college verstandiger om voor

de 2 torens-variant te kiezen. Op haar opmerking dat men hiermee de **inspraak ongedaan heeft gemaakt** merkt hij op dat het 50/50 voor beide modellen was en dat men gemotiveerd heeft afgeweken van de voorkeur die er was.

Mevrouw VAN ES zegt dat in het raadsvoorstel staat dat de **beoogde grondopbrengst** het **uitgangspunt** blijft. Dit is inclusief de plankosten die zijn gemaakt na het afhaken van Ballast Nedam als ontwikkelaar en dat de dekking hiervoor wordt gevonden in een uitbreiding van het bouwprogramma met woningen. Op haar vraag of hier eigenlijk staat dat de **gemeente geen goede afspraken** had met Ballast Nedam over de financiën, wie waar verantwoordelijk voor was en dat er i.v.m. de voorkomende meerkosten nu **extra bouwlagen** op moeten worden gebouwd om het haalbaar te maken antwoordt wethouder JANSSEN dat dit inderdaad het geval is, dat in de voorgaande collegeperiode de laatste handtekening niet is gezet, dat geen garantie is afgegeven dat er daadwerkelijke op die wijze gebouwd zou worden en dat de projectontwikkelaar vrij gemakkelijk onder de opdracht uit kon komen. Ook een tweede projectontwikkelaar zag het op basis van 9 meter hoogte en de kennismarkt niet zitten.

Mevrouw VAN ES merkt op dat men bij stedenbouwkundige kaders in de eerste fase vaak veel **groen** ziet, terwijl men in de definitieve ontwerpfase vaak alleen steen en glas terugziet. Op haar vraag of het noemen van bullet 5 in het voorstel voldoende is om te **garanderen** dat er werkelijke een **groen** (zichtbaar, duurzaam) gebouw komt te staan antwoordt wethouder JANSSEN dat de groene aankleding een absolute voorwaarde is en dat alle stedenbouwkundige uitgangspunten uitgangspunten zijn bij de aanbesteding. Het gaat hierbij met een verdere, meer groene aankleding van het marktplein om meer dan alleen duurzaamheid. Op **amendement 9.A2 van de VVD/CU** kan de GL-fractie, omdat men de argumentatie van het college voor de 2 torenvariant nog wil horen, nog geen antwoord geven.

M.b.t. amendement 9.A1. 'Speel geen theater, bouw er 1' van de GL-fractie merkt zij op dat dit, omdat zelfs het huidige theater mogelijk te maken krijgt met bezuinigingen, een **onhaalbare situatie** is. Omdat men bovenal vindt dat mensen die nog geen huis hebben rechten hebben en dit bij de belangen die genoemd worden ontbreekt, neigt haar fractie er naar dit amendement **niet te steunen**.

De heer LAMMERS is geen voorstander van het bouwen van een wolkenkrabber, maar zie meer potentie voor de ontwikkeling van het plein d.m.v. een **culturele functie**: een bibliotheek en presentatieruimte voor muzikale tentoonstellingen, of een kleine theaterzaal i.c.m. horeca en woningen. In de commissie Ruimte heeft zijn fractie uitvoerig stilgestaan bij de nadelen van het voorliggende plan. De bewoners van de Veerpromenade willen dat de gemeente, zoals in het vigerende bestemmingsplan is vastgelegd, niet hoger bouwt dan 9 meter. Zijn fractie zal hierom, en om eerdergenoemde redenen, **niet instemmen** met het besluit.

Amendement 9.A1. 'Speel geen theater, bouw er 1' van de GL-fractie sluit aan bij dit standpunt en zal men daarom **steunen**.

Amendement 9.A2. van de VVD/CU zal men **niet steunen**, omdat dit uitgaat van bebouwing met het voorliggende plan.

Mevrouw VAN DER MATTEN spreekt van een de moeilijke **keuze**, omdat men te maken heeft met veel belanghebbenden, die men gaat maken als een **visie** voor Papendrecht. Gaat men voor het **dorpskarakter**, met het gevolg dat men niet voldoende woningen kan bouwen en starters/doorstromers naar buiten Papendrecht moeten laten gaan of dat men in het minimale groen moeten bouwen? Of gaat men voor een **kleine verstedelijking** met hoogbouw, zodat starters en doorstromers in Papendrecht kunnen blijven wonen? In de raadsvergadering van 3 juni viel op dat de direct **omwonenden zich niet betrokken** voelen bij de gemaakte plannen en dat **belangrijke onderzoeken** niet (naar behoren) zijn uitgevoerd. Er is nu een wind- en zonnestudie gedaan en de risico's blijven binnen de marges. Ook is er **een bijeenkomst** geweest voor **direct omwonenden**, die helaas minimaal is bezocht. Er spelen meerdere belangen, de CDA-fractie maakte zich zorgen over de **betrokkenheid van direct omwonenden**. Op 3 juni heeft men dit duidelijk aangegeven bij de wethouder, die hier mee aan de slag is gegaan. Naast belangen voor direct omwonenden erkent men ook de belangen van andere bewoners van Papendrecht, die hebben aangegeven een **mooi markt** en **starterswoningen** te willen. Haar fractie vindt het daarom goed te horen dat er een mogelijkheid is om starterswoningen te bouwen. Men spreekt over het sluitstuk van de **renovatie/vernieuwing van het centrumgebied** en vindt het goed hier een besluit over te nemen. Om een besluit te nemen over de **voorkeursvariant** vindt haar fractie lastig, men snapt de voorkeur voor de torens (i.v.m. het realiseren van starterswoningen en het rekening houden met zichtlijnen van direct omwonenden). Men vraagt zich echter af of men, wanneer een architect met een ander idee komt waarin deze zaken ook/beter gerealiseerd kunnen worden, met deze keuze vast zit aan deze vorm. Om deze reden kan men zich vinden in **amendement 9.A2 van de VVD/CU**.

De zorgen van haar fractie rondom **de plint** worden met de opmerking dat er *mogelijk* een restaurant komt en de vele leegstand, nog niet weggenomen. Wethouder JANSSEN merkt op dat er, omdat men de toekomst niet kent, altijd wordt gesproken van *mogelijk*, maar dat er serieuze interesse is. Verder maakt hij zich, omdat deze op de Meent alweer terugloopt, niet veel zorgen over leegstand. Als alle plannen doorgaan zou de CDA-fractie graag zien dat er wordt gekeken naar **parkeermogelijkheden** in de huidige garage, waar volgens hen voldoende ruimte is. Wethouder JANSSEN merkt op dat parkeren onder het gebouw in principe is voorzien en dat er daarnaast nog 36 parkeerplaatsen bij de Meent 5 beschikbaar zijn die eerder voorzien zijn voor ontwikkeling aan de Veerpromenade.

De CDA-fractie zal amendement 9.A1. 'Speel geen theater, bouw er 1' van de GL-fractie, omdat er al een businesscase voor het theater is en er wordt gekeken naar verplaatsing van de bibliotheek, **niet steunen**.

De heer KOSTEN vindt het plan op een andere locatie een goed plan, maar dat de **plaats** vanwege de belangen van de bewoners **een moeilijk punt** is. Zijn fractie was kritisch over de **participatie**, maar vindt dat het college dit goed heeft opgepakt en verdiept. Toch blijft men hierbij op achterstand staan. Men vindt wel dat het college vanaf het begin de **belangenafweging** heeft neergelegd en dat de keuzes duidelijk waren. Wethouder JANSSEN bevestigt dat de belangen, de nimby-problematiek (not in my backyard) t.o.v. het algemeen belang, vanaf het begin inderdaad snel duidelijk waren en zo goed mogelijk zijn afgewogen, hetgeen heeft geresulteerd in een stedenbouwkundig kader dat verdere uitwerking verdient.

De SGP-fractie heeft het dilemma gewogen en kiest voor **bouwen**. Het stedenbouwkundig kader moet vastgesteld worden en men waardeert het dat er **starterswoningen** komen. De heer KOSTEN vraagt zich wel af wat deze precies zijn en of er werkelijk starters kunnen wonen. Wethouder JANSSEN antwoordt dat zijns inziens de starterswoningen (met het prijspeil van nu tot € 250.000, -) voor starters haalbaar en betaalbaar zijn.

Zoals de SGP-fractie eerder heeft aangegeven hoeft het **bouwen niet z.s.m.** en gunt men bewoners de tijd om hun eigen afwegingen te maken. Men heeft afgewogen en geconcludeerd dat er **geen alternatief** voor dit plan is dat ook voldoende opbrengt en zal daarom **voor dit voorstel** stemmen.

Amendement 9.A1. 'Speel geen theater, bouw er 1' van de GL-fractie waardeert men wel, maar zal zijn fractie i.v.m. de businesscase voor het theater en de plannen voor de bibliotheek **niet steunen**.

Inzake **amendement 9.A2. van de VVD/CU** vindt men het goed een en ander qua vorm open te houden, maar hoort men m.b.t. het gesuggereerde onderzoek graag eerst een **reactie van de wethouder**.

Ook de heer DEN DEKKER vindt dat de **communicatie/participatie** met betrokkenen te wensen over liet en dat dit in het vervolg vanaf het begin beter moet. Zijn fractie begrijpt zeker de **moeite** die **direct omwonenden** met de plannen hebben, maar merkt op dat men de **belangen van alle inwoners** (i.v.m. de woningnood) moet afwegen. Hij noemt kinderen die soms pas na hun 30^e bij hun ouders kunnen vertrekken om op zichzelf te gaan wonen of ouderen die te groot wonen en niet kunnen verhuizen en zodoende niet voor doorstroming kunnen zorgen. Ingaand op **amendement 9.A1. 'Speel geen theater, bouw er 1'** en de opmerking van de heer Grimmius dat de woningen € 400.000, - zullen kosten, geeft de heer DEN DEKKER aan dat ook die 24 woningen zullen bijdragen aan de vermindering van de woningnood. Zijn fractie zal het **amendement**

daarom **niet steunen** en vraagt zich af hoe de GroenLinks-fractie wil bijdragen aan het **verminderen van de woningnood**. M.b.t. het voorstel zal zijn fractie instemmen met beslispoint 1: stedenbouwkundige kaders en 3: de geheimhouding. Met **beslispoint 2** zal men echter **niet** zomaar instemmen, men vindt het vreemd dat de raad gevraagd wordt een **voorkeur uit te spreken**. Op zijn vragen in de commissie hieromtrent heeft hij geen antwoord ontvangen. De wethouder was het ermee eens dat het er net zo goed niet in had kunnen staan en dat een voorkeur was van het college. Nu men wordt gevraagd een voorkeur uit te spreken kan zijn fractie 3 zaken doen: instemmen, niet instemmen met het voorstel of amenderen om het beslispoint eruit te halen. Zijn keuze was om via een **amendement** het beslispoint te verwijderen. Omdat men zich beter kon vinden in het amendement van de VVD-fractie heeft zijn fractie besloten dit mede in te dienen.

Mevrouw VAN WIJNGAARDEN heeft vandaag een **brief** ontvangen van één van de bewoners van de Veerpromenade, waarover zij een aantal opmerkingen wil maken. Hierin noemt de schrijfster parken in New York en de wens van mevrouw Van Wijngaarden om de **parken ongemoeid** moet laten. Zij heeft niet bedoeld te zeggen dat er een park op het marktplein moet komen. Door deze mevrouw worden ook **diverse andere locaties** voorgesteld, hetgeen mevrouw VAN WIJNGAARDEN doet denken aan een aantal voorvallen uit het verleden (een speelhuisje voor kinderen in een straat, niemand wilde dat voor zijn deur. Een kunstwerk waar iedereen problemen mee had en uiteindelijk in het Oostpolderpark terecht is gekomen waar niemand er last van had.) Deze voorbeelden zijn uiteraard alleen al in omvang niet te vergelijken met het bouwplan dat voorligt, maar het principe is hetzelfde. Not in my backyard, of in dit geval frontyard. Overall waar iets nieuws komt komen omwonenden in het verweer en dat mogen zij, maar als dat de norm wordt en als men aan alle klachten van enkele omwonenden gehoor gaat geven kan men alle toekomstige zaken t.b.v. het algemeen belang geen doorgang laten vinden. Richting inwoners merkt zij op dat men in het land dagelijks via de media de meest weerzinwekkende uitingen van burgers tegen bestuurders en politici ziet. Zij **complimenteert de omwonenden** voor de keurige, nette manier waarop zij hebben gecommuniceerd.

Amendement 9.A2. van de VVD/CU zal haar fractie **ondersteunen**, t.b.v. de omwonenden merkt zij op dat dit niet automatisch betekent dat er lager gebouwd zal worden.

M.b.t. de titel van **amendement 9.A1**. 'Speel geen theater, bouw er 1' van de GL-fractie merkt zij op dat er **geen sprake is van een spel** en dat men heel serieus bezig is. M.b.t. het deel '**bouw er 1**' geeft zij aan dat Papendrecht niet zonder theater zit, dat de kans dat het theater op korte termijn gesloopt moet worden niet groot is en dat de bouw van een nieuw theater vele miljoenen meer zou

kosten. Daarnaast zou er, met het oog op de op handen zijnde investeringen in de het theater, sprake zijn van **kapitaalvernietiging**. Hier komt bij dat een theater, alleen al vanwege alle apparatuur, hoger zou worden dan de gewenste 9 meter. Bij de overwegingen zag haar fractie dat de **bewoners van De Meent de belofte** zou zijn gedaan dat op de Veerpromenade niet hoger zou worden gebouwd dan 9 meter. In haar herinnering was hier alleen sprake van de bewoners van de Veerpromenade. M.b.t. de opmerking dat de **extra winkelruimte in de plint** gezien de huidige leegstand overbodig zou zijn, merkt mevrouw VAN WIJNGAARDEN op dat men ziet dat er weer winkels bij komen. Als iedereen minder via internet en meer bij de plaatselijke winkeliers zou kopen zou dit nog beter gaan. Op haar vraag of er in de **plint speciaal winkelruimte** moet komen antwoordt wethouder JANSSEN dat er niet specifiek wordt gedacht aan winkelfunctie, maar eerder aan administratieve functies of een zorgpartij. M.b.t. de overweging dat de **huidige woningnood** niet zou worden opgelost met slechts 24 woningen in het dure segment merkt mevrouw VAN WIJNGAARDEN op dat er naast de 24 woningen ook nog starterswoningen bij komen. M.b.t. de **prijzen van de starterswoningen** merkt zij op dat zelfs appartementjes in de Witte de Witstraat voor € 200.000, - te koop staan en dat de kans dat men in Papendrecht starterswoningen van € 150.000, - gaat bouwen haar redelijk onrealistisch lijkt. Haar fractie zal dit amendement daarom **niet steunen**.

Mevrouw KARSO merkt op dat het voorstel, naast de ontwikkeling van de locatie Veerpromenade, gaat over de vraag of men **verantwoord stedenbouwkundige uitgangspunten voor locaties kan wijzigen**, waarbij men niet alleen let op de financiële haalbaarheid, maar ook hoe **bewoners/inwoners worden betrokken** bij de ontwikkelingen en wat de herontwikkeling betekent voor **de ruimtelijke identiteit van Papendrecht**. In de commissies heeft haar fractie benoemd dat men opteert voor **meer betaalbare, duurzame woningen en tevreden inwoners**. Daarnaast moet men locaties ontwikkelen die men kan en wil betalen. Door omwonenden zijn serieuze bezwaren gemaakt die men goed begrijpt. Haar fractie en ook de gemeente heeft met hen gesproken, het is echter niet duidelijk wat er met deze **inbreng** is gebeurd, men ziet het niet terug in voorliggend voorstel. In het kader van **participatie** is dit niet wenselijk en haar fractie vraagt daarom een reactie van de wethouder hierop. Wethouder JANSSEN geeft aan dat er heel veel gesprekken zijn gevoerd, waarbij is uitgelegd hoe de belangen zijn afgewogen, hoe de plinthoogte van 9 naar 7 meter is aangepast, hoe het gebouw is opgeschoven richting het gemeentehuis, etc. Op de vraag van mevrouw KARSO wat voor andere mogelijkheden het college ziet om **omwonenden tegemoet te komen** in de **schade** (verlies van bezonning en privacy, waardevermindering, etc.) antwoordt wethouder JANSSEN dat de planschade een traject is dat uit zichzelf gaat lopen.

Tenslotte merkt zij op dat wanneer dit bouwproject doorgang vindt er veel mensen in Papendrecht blij zullen zijn omdat men zit te wachten op een **woning** (in het centrum van Papendrecht). Tevens erkent men dat dit voor een aantal inwoners niet het geval zal zijn. M.b.t. de **amendementen** wacht haar fractie de reactie van het college af.

College in eerste termijn

Wethouder JANSSEN verwijst naar de gemaakte afspraak dat de **raad z.s.m.** (en eerder dan wettelijk verplicht) bij **beeldbepalende locaties raad** betrokken zou worden. In het begin van het proces was echter onduidelijk wie eerder te informeren: de raad of de bewoners. Men heeft er op dat moment voor gekozen dit tegelijkertijd te doen. Van de commotie die dit met zich mee heeft gebracht heeft men geleerd. Men heeft gekeken welke belangen er spelen, hoe deze gewogen kunnen worden en hoe men samen met de raad samen op weg kan naar een stedenbouwkundig kader dat het college kan gebruiken zodat de projectontwikkelaar kan starten.

Reactie van het college op de amendementen

M.b.t. amendement 9.A1. 'Speel geen theater, bouw er 1' van de GL-fractie merkt wethouder JANSSEN op dat er eerder sprake is geweest van een kennismarkt met bibliotheek maar zonder theater. Dit had te maken met grote investeringen die in eerdere jaren in het theater zijn gedaan. Volgens het college en veel anderen zou hier sprake zijn van **kapitaalvernietiging**. Bovendien is het theater betrokken bij de **businesscase** van het cultuurplatform, waarover in het komende jaar meer duidelijkheid komt. De kennismarkt is eerder niet haalbaar gebleken, vandaar dat men is gaan kijken wat wel mogelijk is. Dat de bibliotheek momenteel beoogd is in het gemeentehuis is ook geen nieuws. Omdat het voorliggende voorstel de uitkomst is van een zorgvuldig doorlopen proces **ontraadt** het college dit **amendement**. Verder zou hij niet adviseren de plint van 7 meter in te wisselen voor een veel hoger theatergebouw, waarmee de bewoners van de Veerpromenade zelfs tegen een blinde muur aan zouden kijken. De binnenmaat van het huidige theater is meer dan 8 meter.

Amendement 9.A2. van de VVD/CU: 2 torens geeft het college bij de verdere uitwerking de mogelijkheid te gaan voor zoveel mogelijk optimalisatie. Iets wat men sowieso al wilde nastreven, maar dit amendement geeft een steuntje in de rug om dit op de juiste wijze te doen. Het is niet nodig voor het vaststellen van de stedenbouwkundige kaders, maar het college vindt het wel fijn om hier richting in te krijgen.

Tweede termijn

Mevrouw KARSO begrijpt uit de woorden van de wethouder dat deze variant qua uitzicht en bezonning de **minste problemen** geeft voor de direct omwonenden, de 2 torens het **meest haalbaar** is voor een projectontwikkelaar en dat het type in **harmonie** is met de aangrenzende omgeving. Haar fractie is van mening dat men met dit voorstel een volgende stap zet in het realiseren van **(starters)woningen**, begrijpt dat een deel van de bezwaren overeind blijven, maar **akkoord** gaat met het voorstel.

Omdat hij in een eerder uitgebreid gesprek op het gemeentehuis heeft vernomen dat de **starterswoningen i.v.m. onvoldoende opbrengsten gesaneerd** zouden worden is de heer GRIMMIUS verbaasd te horen dat er toch starterswoningen gebouwd gaan worden. Op zijn vraag of de 10 genoemde starterswoningen toch gerealiseerd gaan worden antwoordt wethouder JANSSEN dat er nooit is gezegd dat de starterswoningen niet gerealiseerd zouden worden, nog dat het er 24 zouden zijn. Hij gaat ervan uit dat de heer Grimmius deze informatie verkeerd heeft gehoord of vertaald.

Terugkomend op de term **woningnood** merkt de heer GRIMMIUS op ook de **lange termijnvisie belangrijk** te vinden, terwijl hij in het debat regelmatig de kortetermijnvisie voorbij hoort komen. Men is blij met de vestiging van Scapino, maar merkt op dat de plint leegstaat en dat deze met interesse voor 1 horecagelegenheid niet is gevuld. Verder verwacht hij dat de palen voor deze bouw op zijn vroegst **over 3 jaar** de grond in zullen gaan. De mensen die interesse hebben in de plint kunnen in deze 3 jaar nog allemaal afhaken en dan ziet de wereld er weer anders uit.

(De heer DEN DEKKER ziet per interruptie de relatie tussen de woningnood en Scapino niet. De heer GRIMMIUS heeft de lange termijnvisie en Scapino genoemd, deze was niet m.b.t. de woningen.)

Verder merkt de heer GRIMMIUS op dat zijn fractie van mening is dat er met het toevoegen van een klein aantal woningen niet echt sprake van **doorstroming** is. Uiteraard is iedere toegevoegde woning er 1, maar men vindt dat woningen vooral op **andere locaties** gebouwd moeten worden. M.b.t. de **opbrengst** die door andere partijen meerdere malen is aangegeven merkt hij op dat men op andere dossiers wel bereid is te investeren, terwijl er hier vooral -ten koste van omwonenden- opbrengst gegenereerd moet worden. Hij heeft de wethouder horen zeggen dat er in het verleden **geen goede afspraken** zijn gemaakt en merkt op dat omwonenden de dupe zijn van de extra kosten die dit met zich mee heeft gebracht.

Naar mevrouw Van Wijngaarden geeft hij aan dat men niet te zwaar moet tillen aan de **naam van amendement**, uiteraard is er sprake van een hele serieuze zaak.

Mevrouw VAN WIJNGAARDEN had per interruptie aangegeven dat hij dit waarschijnlijk als kwinkslag had bedoeld.

Omdat hij concludeert dat er geen draagvlak voor het amendement is en het vooral bedoeld was om de brede discussie over bouwen en dossiers aan te gaan kiest de heer GRIMMIUS er voor **het amendement in te trekken**.

Mevrouw VAN ES vindt het fijn dat de wethouder heeft toegegeven dat er in een eerdere **betere afspraken** hadden moeten worden gemaakt. Ook is haar fractie blij met de harde clausule dat het een **letterlijk groen gebouw** wordt. De D66-fractie is altijd -al toen niemand dacht dat het ervan zou komen- **voor een woontoren** geweest, omdat woningen op die plek de beste keuze is en dit het plein stedenbouwkundig goed omsluit. Zij hoopt, ondanks de bestaande bezwaren, van harte dat iedereen hier blij mee zal zijn en dat de omringende woningen hierdoor juist makkelijker i.p.v. moeilijker verkocht zullen worden. Inzake **amendement 9.A2. van de VVD/CU** hoort zij de wethouder zeggen dat dit amendement het college meer vrijheid geeft in hun voorkeur. Op haar vraag of de **uitgangspunten** wanneer het definitieve ontwerp anders zou worden wel gehandhaafd blijven antwoordt wethouder JANSSEN dat de stedenbouwkundige kaders met de uitgangspunten, waar de groenparagraaf onderdeel van is, uiteraard blijven staan. Zolang hij wethouder is zal hij er persoonlijk voor waken dat deze ook wordt uitgevoerd.

Tenslotte heeft mevrouw VAN ES de wethouder m.b.t. de **starterswoningen** horen zeggen dat er van de ca. 30 woningen minimaal 10 starterswoningen komen.

Mevrouw VAN DER MATTEN geeft aan dat haar fractie **alle belangen heeft afgewogen**. Er is vanuit de gemeente veel geld geïnvesteerd om van de markt een huiskamer voor Papendrecht te maken. Door op deze plek woningen te creëren behoudt men een **gezonde financiële situatie** en kan men **extra woningen** realiseren. Het is goed dat het college met de voorkeursvariant rekening houdt met de **zichtlijnen** voor direct omwonenden. Uiteraard begrijpt men dat dit voor deze bewoners nooit voldoende zal zijn. Omdat men moet kijken naar grotere belangen zal haar fractie **instemmen** met het voorstel.

De heer DEN DEKKER merkt op dat hij n.a.v. de opmerking van de heer Grimmius **24 woningen** heeft genoemd, terwijl dit er blijkbaar 30 zijn, waarvan 10 starterswoningen. De heer GRIMMIUS geeft per interruptie aan dit van de ambtenaar vernomen te hebben.

De heer DEN DEKKER concludeert dat men beiden verkeerd geïnformeerd is. Hij zal namens zijn fractie **voor** het voorstel stemmen en hoopt dat het een mooi gebouw wordt en dat de overlast mee zal vallen.

Mevrouw BOKMA geeft richting de SGP-fractie aan dat het **niet** de bedoeling is **opnieuw onderzoek** te doen, maar dat men mogelijk maakt dat niet alleen een model met 2 torens aan bod komt, maar dat dit geldt voor ieder ander model dat op dezelfde wijze recht doet aan zichtlijnen, uitzicht en privacy. Verder merkt zij op dat voor haar fractie **parkeren** onder het gebouw of op de Meent ook een optie is. De voorkeur heeft de optie die het best haalbaar is in combinatie met starterswoningen en lager bouwen, **liever lager en elders parkeren**.

Mevrouw VAN WIJNGAARDEN is verbaasd over de **afwijkende informatie** van de heer Grimmius over het aantal woningen en is in dit geval geneigd de wethouder te geloven. Haar fractie is **optimistisch dat de plint ook over 3 jaar nog ingevuld** kan worden, misschien is de economie tegen die tijd dusdanig aangetrokken dat dit geen probleem moet zijn. M.b.t. het **oplossen van de woningnood** merkt zij op dat dit niet alleen met deze woningen zal gebeuren, maar dat wel veel mensen graag in het centrum willen wonen en het aan deze behoefte zal voldoen. Verder vindt zij **discussies over het omgaan met dossiers** altijd goed, het theater was hierbij misschien niet het beste idee. Inzake **participatie** wijst zij (buiten dit terrein) op een zeer vervuild terrein dat heel veel heeft gekost om te saneren, waarbij vooraf duidelijk moet zijn dat men hier niet kan volstaan met 3 bankjes en wat planten. Het is belangrijk vooraf duidelijk te maken waarover men kan participeren. Tenslotte kan haar fractie in **meerderheid instemmen met het voorstel**, maar ook zullen er een aantal stemverklaringen volgen.

Stemming amendement 9.A2. VVD/CU

Met 18 voor en 3 stemmen tegen (mevrouw Van den Adel en de heren Lammers en Grimmius) wordt het amendement **aanvaard**.

Stemming geamendeerde voorstel

Stemverklaring

Mevrouw VAN DEN ADEL:

In het coalitieakkoord wordt nadrukkelijk gesteld dat bij nieuwbouw of verbouw het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving als uitgangspunt wordt genomen. Als bij verdichting het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving niet mogelijk is, dan dient deze minimaal behouden te worden. Dat zegt het coalitieakkoord. De geplande woontorens op de Veerpromenade betekenen echter een bewezen achteruitgang van de kwaliteit van de leefomgeving van de mensen aan de Veerpromenade. Bij aankoop van hun woning was in de nu geplande woontoren niet voorzien. (De VOORZITTER merkt op dat een stemverklaring een korte toelichting dient te zijn). Daarom zal ik tegen het voorstel van de bouw van deze woontoren stemmen.

Mevrouw VERDOORN:

Er ligt een zeer groot bouwplan dat op een postzegel grond wordt gebouwd, dat resulteert in zeer negatieve gevolgen voor direct omwonenden. Hun privacy en woongenot wordt ernstig aangetast. Ik kan dit voor mezelf niet verantwoorden en zal tegen dit voorstel stemmen.

Zonder verdere beraadslaging en met hoofdelijke stemming wordt met 17 stemmen voor en 4 stemmen (de dames Verdoorn en Van den Adel en de heren Lammers en Grimmius) tegen **voor** het geamendeerde voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

Aansluitend schorst de VOORZITTER de vergadering om 21.15 uur en heropent deze om 21.22 uur.

10. **Haalbaarheidsonderzoek VO-scholen.**

De VOORZITTER geeft aan dat er 2 amendementen en 1 motie zijn ingediend. Daarnaast wenst de D66-fractie ook een amendement in te dienen. De toelichting van het amendement en de eerste termijn zullen gelijktijdig behandeld worden.

Amendement 10.A1: PAB/CU/VVD: wijziging meerdere beslispunten /dekkingsplan.

De heer VERWEIJ wenst namens zijn fractie het college te helpen een volgende stap te maken. Daartoe is het nodig dat de raad eerst een **duidelijk beeld** krijgt van de **financiële haalbaarheid van dit project** (hij noemt hierbij de stijging van de grondstoffen en energieprijzen) binnen het geheel van investeringen en verplichtingen. Men hoopt uiterlijk februari 2022 een bredere financiële doorkijk te ontvangen en dient een amendement in om dit te bewerkstelligen.

Tevens kijkt men uit naar de toegezegde **extra sessie** met de heer Van Vught van Deloitte, waarin de **financiële positie van de gemeente** toegelicht zal worden.

Hoe het betaald kan worden en of men dit wil. Hij merkt op dat er nog geen sprake van een definitief **no go moment** is en dat er nog veel momenten om allerlei zaken te herroepen zullen zijn.

Het dictum luidt als volgt:

Besluit het volgende te wijzigen:

- *De tekst van beslispunt 1 van het raadsvoorstel te wijzigen in: "Kennis te nemen van het haalbaarheidsonderzoek Naar toekomstbestendige VO-scholen in Papendrecht".*
- *De tekst van beslispunt 4 van het raadsvoorstel te wijzigen in "Het college opdracht te geven om voorafgaande aan de verdere uitwerking van scenario 2 een ruimtelijk programma van eisen op te stellen waarin keuzes worden gemaakt over de gewenste ruimtelijke kwaliteit op beide schoollocaties en dat daarbij met*

voorrang voor de beide schoollocaties gekeken zal worden of- en welke, er woningen kunnen worden toegevoegd. En dat onderzocht wordt welk woningbouwprogramma, onder andere aan de Douwes Dekkerlaan, gerealiseerd kan worden”.

• *De tekst van beslispunt 6 van het raadsvoorstel te wijzigen in: “Het college opdracht te geven een voorlopig dekkingsplan met meerdere faseringen en daarbij horende financiële uitwerkingen op te stellen, waarmee inzichtelijk wordt gemaakt hoe de geplande ontwikkeling betaald kan worden. Hierbij in relatie hiertoe een financieel inzicht te geven in onder andere de vrije bestedingsruimte, verplichtingen en investeringen van onze gemeente op de lange termijn. En de raad uiterlijk februari 2022 door middel van een raadsinformatiebrief hierover te informeren”.*

Amendement 10.A2. SGP/CU/VVD: second opinion op waarde schatten.

De heer KOSTEN zal na zijn eerste termijn ingaan op het amendement.

Zijn fractie vindt het tijd voor de volgende stap en kan zich goed vinden in **de voorkeur voor scenario 2**. Men vindt het belangrijk dat er in Papendrecht 2 VO-scholen op de voorgestelde locaties zijn, met een **eigen krachtige identiteit**. **Samenwerking** is mooi en mag waar mogelijk gestimuleerd worden, maar de SPG-fractie vindt dat de scholen hier zelf over gaan. Als ze willen kunnen er mooie kansen komen, als ze niet willen zorgt dit alleen maar voor weerstand. Het is nu tijd voor de **volgende stap**: men moet gaan kijken wat de wensen van de scholen en de mogelijkheden voor woningbouw zijn. Punt 4 en 5 vindt zijn fractie daarom goed uitgewerkt in het raadsvoorstel. Men wenst echter **meerdere uitwerkingen** te zien van **hoe en of men de kosten kan dragen**. Omdat men de volgende stap zorgvuldig wil nemen heeft de raad het **advies van ICS** ingeschakeld. Omdat het hem bevreemdt dat dit in de besluitvorming niet terugkomt zal zijn fractie (mede namens de CU en VVD-fractie) een **amendement** indienen. De raad heeft i.v.m. dit grote project een **serieus traject** gelopen en omdat men dit zo serieus wil nemen verbindt men dit aan een raadsbesluit. In de tweede plaats wenst men dat de **reactie van het college verankerd wordt** en wenst daarom een beslispunt toe te voegen. In de derde plaats is het goed om dit later goed terug te kunnen vinden.

Het dictum luidt als volgt:

Besluit het volgende te wijzigen: Het besluit als volgt te wijzigen door het toevoegen van een beslispunt: 7. Het college opdracht te geven om invulling te geven aan de reactie van het college op de second opinion (d.d. 10 september 2021) van de ICS-adviseur, conform de memo van het college (d.d. 7 oktober 2021).

Amendement 10.A3: D66 Plan B goed en betaalbaar VO-onderwijs.

M.b.t. het voorstel merkt mevrouw VAN ES op dat er wordt gezegd dat er nog niets wordt besloten, dat er nog niets definitief is en dat men hierna nog alle kanten op kan. De D66-fractie ziet dit anders: dit is het moment waarop men een **pad inslaat** en dat het terugkeren hierop in de politiek een heel moeilijke zaak is. Haar fractie heeft met een frisse blik naar het hele dossier gekeken en zag in 2014 2 directeuren met een visie op het VO: intensief samenwerken op 1 locatie, om kleine opleidingen te behouden, nieuwe toe te voegen en op 1 locatie samen te werken om het bedrijfsleven intensief te betrekken bij het (technische)onderwijs, met -om deze visie te realiseren- het gevolg dat er nieuwe schoolgebouwen moeten komen. Er volgt een onderwijsvisie van de scholen die op 7 juli 2016 door de gemeenteraad gaat, alsook een haalbaarheidsonderzoek voor gezamenlijke nieuwbouw op 1 locatie. In 2021 is **de visie verlaten**, zelfs een tweede visie, waarbij alleen TO gezamenlijk op 1 locatie zou komen, de scholen trekken zich beiden terug op hun afgescheiden plek in Papendrecht. Er is nog 1 ding over van het eerste gesprek in 2014: alleen de vraag om **nieuwe gebouwen**. In 2014 is een pad ingeslagen en ook al is het doel van dat pad allang verdwenen loopt men nog steeds in diezelfde richting. Haar fractie is het er mee eens dat er wat moet gebeuren om te zorgen voor het **best mogelijke onderwijs van 2 aparte scholen, in goede, gezonde gebouwen** in Papendrecht. Men stelt echter voor een **parallel/alternatief pad** te bewandelen, waarbij de scholen **alleen recht hebben op nieuwe gebouwen als de noodzaak van nieuwbouw kan worden aangetoond** en de gebouwen niet meer met groot onderhoud enkele tientallen jaren mee kunnen. Dit is niet het geval voor de locaties Vijzellaan en Van der Palmpad. Wat de scholen eigenlijk zeggen is dat zij de gebouwen niet goed kunnen onderhouden en dat het te veel kost (waarvoor zij van het Rijk wel geld ontvangen). Als de gemeente nieuwe scholen van 80-100 miljoen euro laat bouwen, betalen de **inwoners elk jaar 2 miljoen euro** (hetgeen de gemeente jaarlijks van het Rijk te weinig ontvangt) uit eigen zak. Dit is geld dat ook kan gaan naar ouderenzorg, cultuur, jongerenwerk, sport en groen. Zoals bekend wordt hierop in Papendrecht al bezuinigd en tevens worden belastingen verhoogd. 2 miljoen euro extra buiten de Rijksbijdrage om, terwijl men bij de jeugdzorg wel binnen het budget van het Rijk moet blijven. Het **concrete voorstel van de D66-fractie aan de raad** luidt: wees nieuwsgierig en laat naast het plan van 100 miljoen euro ook plan B, dat minder dan de helft zal kosten, uitwerken. Dit houdt in dat de gemeente de **scholen helpt met zeer groot onderhoud van de schoolgebouwen** aan de Vijzellaan en het Van der Palmpad, zodat zij nog 25 jaar bruikbaar blijven en met **nieuwbouw van de Keijzerwaard** aan de Vijzellaan. Let wel: geen renovatie als ware het nieuwbouw, tot volledige energie neutrale gebouwen die los zijn van het gas kan het niet komen. Dat volgt later, wanneer daarin ook de technieken verder ontwikkeld zijn en het dus ongetwijfeld goedkoper is in exploitatiekosten. De D66-fractie wil dus dat nu plan B wordt meegenomen in de uitwerking van het dekkingsplan en de programma's van

eisen. Aan de **locatiekeuze en dus aan vrijvallende locaties voor woningbouw verandert hiermee** niets. De cruciale vraag is of de raad dit wil weten en of men naast de peperdure optie ook de betaalbare optie uitgewerkt wil zien, of loopt men -zoals haar fractie vreest- door op het pad dat men is ingeslagen? Haar fractie doet een dringende oproep aan de raad: wil dit weten!

De mening en het dictum luiden als volgt:

Van mening zijnde dat:

- *de gemeenteraad altijd moet openstaan om de meest kosteneffectieve oplossing voor elk probleem te willen onderzoeken en overwegen;*
- *er daarom naast uitwerking van een dekkingsplan en Programma's van Eisen voor de meest dure optie, een plan B moet worden meegenomen;*
- *in dat plan B duidelijk wordt of en hoe de gebouwen van de VO-scholen voor de komende vijftientig jaar goed geschikt kunnen worden gemaakt voor het geven van onderwijs, binnen de middelen die het Rijk hiervoor jaarlijks beschikbaar stelt.*

Besluit:

Als beslispunt toe te voegen: 7. Plan B uit te werken en dit mee te nemen bij de opdracht aan het college zoals beschreven in beslispunt 4, 5 en 6, uitwerking Programma's van Eisen en dekkingsplan. Hierbij houdt plan B in: als uitgangspunt te nemen: het binnen de middelen die Papendrecht jaarlijks ontvangt van het Rijk, aangeven of en hoe de gebouwen voor het VO-onderwijs in Papendrecht goed geschikt gemaakt kunnen worden voor het geven van onderwijs voor de komende vijftientig jaar. Waarbij grootschalig onderhoud plaatsvindt van de schoolgebouwen aan De Vijzellaan en het Van der Palmpad en nieuwbouw van de Keijzerweerd aan de Vijzellaan.

Motie 10.M1. PAB/CU/VVD: risicoanalyse haalbaarheidsonderzoek VO-scholen.

De heer DEN DEKKER spreekt van een lang traject van meerdere collegeperiodes om te komen waar men nu staat: het einde van een fase, waarin men een besluit neemt om verdere stappen te nemen. Dit juicht men toe en wil voorzichtig voorwaarts: 2 scholen die behoefte hebben aan nieuwe gebouwen en daarmee toekomst gereed zijn. Dit is wat de CU-fractie ook wil: **goed voortgezet onderwijs met oog voor de diversiteit van opvattingen van leerlingen en ouders.**

Vervolgens gaat hij in op de voorliggende beslispunten:

Beslispunt 1: het vast te stellen onderzoek heeft men gelezen. Dit zou voldoende moeten zijn en hiervan zou men (misschien alleen) **kennis moeten nemen.**

Beslispunt 2 lijkt zijn fractie logisch en goed om te doen. Ook met beslispunt 3 kan zijn fractie instemmen. Voor de **beslispunten 4 en 5 heeft zijn fractie mede een amendement ingediend** (men ziet dit ook als tijdsvolgordelijk). Inzake beslispunt 6 is het voor zijn fractie van groot belang dat duidelijk wordt hoe de financiële haalbaarheid eruit komt te zien. Een **sneller, grofmazig dekkingsplan**, dat veel

meer inzicht in de haalbaarheid en impact op de financiën zal geven en duidelijk zal maken of er keuzes in de bouw van de scholen of vermindering van subsidies aan andere zaken gemaakt moeten worden, is daarom een voorwaarde om te hebben. Zijn fractie kiest, om vertraging te voorkomen, heel bewust om de **uitwerking van het PvE en de stedenbouwkundige kaders alvast op te starten**. Als in het dekkingsplan blijkt dat er grote financiële hobbels zouden zijn, zouden de onderzoeken zijns inziens geen weggegooid geld zijn maar bruikbaar voor het vervolgtraject. Zijn fractie zal de **motie** (10.M1 PAB/VVD/CU) voor het toch nog indienen van een **risicoanalyse** mede indienen. Het is van groot belang om dit bij dit soort grote trajecten in alle fasen uit te voeren, hiermee kan men veel beter rekening houden met de onverwachte zaken en zich als organisatie/projectleiding beter voorbereiden. Dit is van belang voor het goed en binnen budget en kaders kunnen uitvoeren van deze 2 grote projecten. Het voorkomt negatieve verrassingen wanneer men dit serieus oppakt. Het dictum luidt als volgt:

Verzoekt het college:

- *Deze risicoanalyse alsnog zo spoedig mogelijk uit te voeren en als addendum toe te voegen aan het rapport “haalbaarheidsonderzoek VO-scholen” uiterlijk februari 2022.*

Zijn fractie is tenslotte blij dat men, met de nodige voorzichtigheid en een slag om de arm van het komende dekkingsplan, deze **stappen richting de toekomst** kan zetten, hetgeen de volgende gemeenteraad en het komende college een goede basis biedt om verder te gaan. Het **amendement** van de **D66-fractie** wenst hij tijdens een schorsing in overweging te nemen.

Mevrouw BOKMA merkt op dat de investering in de nieuwbouw van de VO-scholen één van de grootste is die de gemeente Papendrecht wellicht gaat doen. In het gevraagde besluit hierover zijn de **beslispunten 4,5 6**, de belangrijkste. Het besluit geeft nog zeker geen groen licht voor de nieuwbouw van de scholen, maar voor verdere uitwerking van scenario 2. Pas als deze uitwerking klaar is volgt er een besluit. Of haar fractie hier op dat moment mee in kan stemmen is nog een **vraagteken en hangt af van de dekking**. Men maakt zich grote zorgen over de **jaarlijkse lasten**, waarvan op dit moment nog niet helder is of men deze kan betalen. Via **amendement 10.A1 voorlopig dekkingsvoorstel** wenst men eerder inzicht in deze kosten. Men hecht ook waarde aan de **second opinion** die in opdracht van de raad is uitgevoerd en vindt het van belang dat deze in de besluitvorming zichtbaar. Dit was reden om **amendement 10.A2.: second opinion op waarde schatten** mede in te dienen. M.b.t. **amendement 10.A3: D66 Plan B goed en betaalbaar VO-onderwijs** wenst men de reactie van de wethouder af te wachten en ook graag te horen wat dit betekent, of hierbij rekening kan worden

gehouden met (de ontwikkeling op het vlak van) de **BENG-normen** en of bij renovatie tot op BENG-normen moet worden gerenoveerd.

De heer LAMMERS is namens zijn fractie **voorzitter van goed onderwijs** en vindt daarom de kwaliteit van de gebouwen belangrijk. Hij noemt de **wet van Fitzgerald**, die het fenomeen behandelt dat bestuurders, omdat ze andere belangen en doelen hebben, soms niet willen weten hoe het zit met het benodigde geld en dat geld op de tweede plaats komt. Deze wet geeft tevens aan dat elk project 2 fasen kent: in de eerste fase is het te vroeg om te zeggen wat een project precies gaat kosten en in de tweede fase is het te laat om er wat aan te doen. (De wethouder denkt 'voor deze tweede fase aanbreekt ben ik allang weer weg'.) In het second opinion rapport las men dat men voor de VO-scholen 1,5 miljoen euro van het gemeentefonds ontvangt, maar dat de **kapitaalslast 3,5 miljoen** bedraagt. Deze last is gebaseerd op de veel lagere investeringsraming dan uit de second opinion blijkt nodig te zijn en zal eerder 4 miljoen zal worden. Men komt jaarlijks dus 2,5 miljoen tekort. Wanneer men het vanuit de totale onderwijsbegroting zou betalen constateert zijn fractie dat deze vanaf 2022 slechts 2,1 miljoen bedraagt en men het primair onderwijs niet meer zou kunnen betalen. Het **dekkingsplan is dus noodzakelijk voor goede besluitvorming** bij het vaststellen van dit raadsvoorstel. Met de wet van Fitzgerald in het achterhoofd kan zijn fractie, zodat de vaart erin kan blijven, **wel instemmen** met het gevraagde besluit.

Mevrouw MIDDELKOOP noemt een voorbeeld van een jongen die in weer en wind dagelijks 26 km naar en van school fietst en een tegoedbon van zijn opa krijgt om op een koude, regenachtige dag naar school gebracht en gehaald te worden. Met dit verhaal pleit zij er niet voor kost wat kost **het VO voor Papendrecht te behouden**, maar wel dat men hier heel erg zijn best voor doet. Papendrecht mag niet afstevenen op een financiële catastrofe, maar heeft tegelijkertijd wel een zorgplicht. De schoolbesturen verdienen **duidelijkheid**, duizenden scholieren en honderden docenten kan men niet in de kou laten staan. Men moet zich realiseren dat dit project een enorme **impuls** meebrengt voor **nieuwe woningen en sport, verenigingen** en hun accommodaties. De **second opinion van ICS** spreekt de vraag uit hoe de scholen in de regionale context staan en hoe mbo-aanbieders en bedrijven aankijken tegen de VO-scholen. De beide schooldirecteuren hebben hier tijdens de commissievergaderingen al op gereageerd en men heeft kunnen lezen dat de **Lage Waard** vanaf volgend jaar 2 mbo-opleidingen aanbiedt. Men kan nu niet achteroverleunen of vertragen, er moet doorgepaktd worden, wat de uitkomst van dit traject ook wordt. Haar fractie zal **instemmen** met het **amendement 10.A2. SGP/CU/VVD: second opinion op waarde schatten**.

Inzake **amendement 10.A1: PAB/CU/VVD: wijziging meerdere beslispunten/dekkingsplan** stemt men in met de wijziging van vaststellen naar kennisnemen. De tweede bullet maakt beslispunt 4, met meer zicht op de financiën en de haalbaarheid, concreter. Met de derde bullet vraagt men om een dekkingsplan met meerdere fasen en dus keuzemogelijkheden. Als men iets niet kan of wil betalen, wat is dan het alternatief? In februari 2022 krijgt men een tussenmoment/beslismoment. Ook met dit amendement kan haar fractie **instemmen**.

Op **amendement 10.A3: D66 Plan B goed en betaalbaar VO-onderwijs** komt haar fractie in de tweede termijn terug. Men vindt dat er sprake is van een oneerlijke vergelijking, omdat de raad nooit geld heeft gereserveerd voor het VO, terwijl men dat wel doet voor basisscholen, wegen, lantaarnpalen, etc. Men moet het roer omgooien en ruimte maken voor deze scholen.

Men kan ook **instemmen** met **motie 10.M1. PAB/CU/VVD: risicoanalyse haalbaarheidsonderzoek VO-scholen**.

Haar fractie is van mening dat men met dit raadsvoorstel, de amendementen en de motie een goede stap kan zetten voor het Papendrechtse VO.

De heer GRIMMIUS is het er mee eens dat **goed onderwijs en huisvesting in een duurzaam en energieneutraal gebouw** gewenst is, maar merkt op dat de vraag is of men dit kan **betalen**. Zijn fractie vindt dat bij een lastig dossier, met het grootste bedrag waarover men ooit over heeft moeten beslissen, zaken als een **risicoanalyse en goed dekkingsplan** heel belangrijk zijn. M.b.t. de motie en amendement is hij benieuwd naar de mening van het college.

Ook mevrouw KARSO noemt naast het hoge bedrag de **zorgplicht** naar leerlingen, schoolbesturen, docenten en ook de inwoners. Haar fractie vindt het van belang dat men **weet waar men over besluit**, hetgeen nog niet allemaal even duidelijk is.

In haar woordvoering benoemt zij een aantal zaken die terugkomen in het **amendement 10.A1: PAB/CU/VVD: wijziging meerdere beslispunten/dekkingsplan**, het amendement dat het verst rijkt en de meeste aanpassingen vraagt. Kijkend naar het voorstel: 1. *het haalbaarheidsonderzoek "Naar toekomstbestendige VO-scholen in Papendrecht" vast te stellen* is haar fractie van mening dat men een onderzoek niet vaststelt maar hier **kennis van neemt**. Dit ziet men niet terug in de voorliggende formulering.

Inzake 2. *het haalbaarheidsonderzoek als basis gebruiken voor de verdere uitwerking van het project* vraagt zij zich af wat dit inhoudt.

3. *Scenario 2 als voorkeursscenario aanwijzen*. Waarom zou men kiezen voor scenario 2 als men niet zeker weet of dit het juiste scenario is? Zij zou verwachten dat men hierom kiest voor een **voorlopig scenario**, of zoals het PAB -amendement aangeeft 'voorkeursscenario 2 hierbij als uitgangspunt te nemen', ook al ziet zij dit niet terug in het dictum van het amendement.

4. *Het college opdracht te geven om voorafgaande aan de verdere uitwerking van scenario 2 een ruimtelijk programma van eisen op te stellen waarin keuzes worden gemaakt over de gewenste ruimtelijke kwaliteit op beide schoollocaties. Kijkend naar het amendement van PAB geeft men aan: het college opdracht te geven ..... en dat daarbij met voorrang voor de beide schoollocaties gekeken zal worden of- en welke, er woningen kunnen worden toegevoegd. En dat onderzocht wordt welk woningbouwprogramma, onder andere aan de Douwes Dekkerlaan, gerealiseerd kan worden.”* Zij vraagt zich af **waarom alleen de Douwes Dekkerlaan** wordt genoemd en vindt dat men naar allerlei vrijkomende locaties dient te kijken. Wethouder DE RUIJTER geeft aan dat men hier een slag wenst te maken en dat men voor de komende tijd zal kijken naar mogelijkheden voor woningbouw op de Douwes Dekkerlaan. Op termijn sluit hij niet uit dat er meerdere locaties kunnen ontstaan waar woningbouw kan plaatsvinden. Omdat men een versnelling wil maken in de woningbouwagenda kijkt men eerst naar het terrein Douwes Dekkerlaan. Ze vraagt of door het vrijkomen van deze locaties – en de baten door de verkoop- veel **kostenbesparende maatregelen** gaat realiseren en de 100 miljoen wordt teruggebracht naar 50 miljoen antwoordt.

5. *Het college opdracht te geven om op basis van het ruimtelijk programma van eisen en de programma's van eisen van de scholen een voorlopig stedenbouwkundig ontwerp te maken.* Hier wordt niet veel over gezegd. De PvdA-fractie kan zich vinden in beslispunt 6. *Het college opdracht te geven om een dekkingsplan op te stellen waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe de ontwikkeling betaald kan worden.* Zij vraagt zich af waarom het PAB-amendement het college voorstelt opdracht te geven voor een **voorlopig** dekkingsplan, met **meerdere faseringen**. Men ziet dat in het dictum een relatie wordt gelegd dat er een *financieel inzicht wordt gegeven in o.a. de vrije bestedingsruimte, de verplichtingen en investeringen van onze gemeente op de lange termijn.* Zij stelt voor deze **opgaven en de impact hierop concreet te benoemen**. Het feit is dat wanneer men doorgaat met de VO-scholen de gemeente veel geld moet lenen. Haar fractie vindt het belangrijk aan te geven wat voor impact dit heeft op alle andere zaken in de begroting (en die we nog niet in de begroting hebben), zoals de omgevingswet, de energietransitie, het sociaal domein, groeiagenda, woningnood, etc., de betaalbaarheid blijft voorlopig onder druk. Hoe concreter men deze zaken maakt, des te zekerder het is dat deze zaken allemaal meegenomen worden in het dekkingsplan. Wanneer men dit niet doet wordt het dekkingsplan alleen gerelateerd aan het object en de vraag of men het gebouw wel of niet kan betalen. Het gaat echter ook om de **impact op heel de gemeente**, op alle opgaves, op de wettelijke en niet wettelijke taken. Wethouder DE RUIJTER geeft aan dat er door Deloitte een **breder onderzoek** naar de brede financiën en uitdagingen voor de komende jaren van de gemeente komt, waarbij de verschillende thema's (zorg, armoede, het sociaal domein) aan de orde komen.

Tenslotte **schrikt** mevrouw KARSO er van dat de raad uiterlijk in februari 2022 d.m.v. een **RIB** wordt geïnformeerd. Zij vindt dat de raad dit dekkingsplan moet vaststellen en niet alleen middels een RIB moet lezen.

Met **amendement 10.A2. SGP/CU/VVD: second opinion op waarde schatten** is haar fractie het eens. Zij begrijpt echter niet dat het besluit refereert naar de **memo van het college**, omdat het erop lijkt dat niet alle aanbevelingen van het ICS-rapport volledig worden overgenomen.

De **motie 10.M1. PAB/CU/VVD: risicoanalyse haalbaarheidsonderzoek VO-scholen** zal haar fractie steunen.

Aansluitend schorst de VOORZITTER de vergadering om 22.00 en heropent deze om 22.27 uur.

Eerste termijn college

Wethouder DE RUIJTER dankt eenieder, de ambtelijke organisatie, (duo)raadsleden, maatschappelijke partners en inwoners voor hun bijdrage aan het voorliggende voorstel. Hij verzekert de raad dat er in deze raadzaal nog meerdere malen over dit onderwerp gesproken zal worden. Uiteraard is hij ook blij met het goede overleg dat met beide scholen is gevoerd. Vandaag vernamen men het belangrijke bericht dat een lang gekoesterde wens van de raad in vervulling is gegaan en dat Papendrecht met ingang van het nieuwe schooljaar 2 mbo-opleidingen rijker is. Een samenwerking in het kader van Sterk Techniekonderwijs heeft ertoe geleid dat er tussen CSG de Lage Waard en het Da Vinci college afspraken zijn gemaakt om de opleidingen meubelmaker/interieurbouwer en machinaal houtbewerker naar Papendrecht te brengen.

Amendement 10.A2. SGP/CU/VVD: second opinion op waarde schatten zal het college graag overnemen.

Amendement 10.A1: PAB/CU/VVD: wijziging meerdere beslispunten dekkingsplan zal het college graag overnemen. Men heeft er geen probleem mee het ter kennis nemen te wijzigen in vaststellen. Ook punt 2 en 3 neemt het college over.

Ook de **motie 10.M1. PAB/CU/VVD: risicoanalyse haalbaarheidsonderzoek VO-scholen** neemt het college over.

Amendement 10.A3: D66 Plan B goed en betaalbaar VO-onderwijs wenst het college aan het oordeel van de raad over te laten.

Aansluitend schorst de VOORZITTER de vergadering om 22.30 en heropent deze om 22.45 uur.

Tweede termijn

De heer VERWEIJ verneemt graag meer uitleg over het amendement van de D66-fractie.

Mevrouw VAN ES wenst duidelijk te maken dat dit amendement **als aanvulling van het amendement van het PAB** en niet in plaats van andere amendementen is. Wat men met dit amendement wenst te bewerkstelligen is dat de **beide uitersten** (80-100 miljoen euro vs. binnen rijksbudget) **in een dekkingsplan** worden uitgewerkt.

De voorgestelde wijziging op het amendement luidt: Hierbij houdt plan B in: *als **uitgangspunt te nemen** het binnen de middelen die Papendrecht jaarlijks ontvangt van het Rijk, aangeven of en hoe de gebouwen voor het VO-onderwijs in Papendrecht goed geschikt gemaakt kunnen worden voor het geven van onderwijs voor de komende vijfentwintig jaar.*

Men bedoelt hiermee dat wanneer men dit als uitgangspunt neemt men de **minimale en maximale variant** krijgt. Wat kan men doen met de ca. 45 miljoen euro die men voor de bijdrage van het Rijk kan lenen? Na nieuwbouw voor de Keizerweerd houdt men 8-9 miljoen euro per school over. Als zou blijken dat de maximale variant te veel zou kosten (voor het inleveren van voorzieningen), maar dat de minimale variant te weinig zou blijken (en men per school 3 miljoen euro meer nodig zou hebben), zou haar fractie hier uiteraard voor open staan. Het belang van een **rijksbijdrage als uitgangspunt** nemen, is dat dat in eerste instantie de focus is. Het hoeft niet precies binnen de rijksbudgetten, maar wel als uitgangspunt. Als het wat meer gaat kosten per school (voor bv. verduurzamen) verneemt men dit graag.

Het **dekkingsplan** kan makkelijk worden meegenomen: afschrijving in 25 jaar voor groot onderhoud en in 40 jaar v.w.b. nieuwbouw van de Keizerweerd. Bij het programma van eisen wordt het ingewikkelder, maar daar kan men dan over overleggen.

Op de vraag van de VOORZITTER of de D66-fractie de **aanpassing** wenst dat het meegenomen moet worden in het globale dekkingsplan antwoordt mevrouw VAN ES dat beslispunten 4,5, en 6 het dekkingsplan reeds omvat.

Mevrouw KARSO vindt het fijn dat de raad in gesprek kan gaan met **Deloitte** en toegelicht krijgt in hoeverre het **betaalbaar** is en wat de **effecten** voor de gemeente zijn. Tijdens de schorsing heeft zij m.b.t. haar vraag inzake het amendement van PAB waarom het **dekkingsplan** in vorm van een **RIB** de toelichting gekregen dat dit te maken heeft met het feit dat er in deze

samenstelling **geen raad** meer zal zijn om een besluit te nemen. Zij beschouwt de RIB nu enerzijds ter informatie en anderzijds als overdrachtsdocument voor het nieuwe college. Zij gaat er van uit dat de nieuwe raad hier goede gesprekken over zal voeren en is hierover als fractie **gerustgesteld**.

Amendement 10.A3: D66 Plan B goed en betaalbaar VO-onderwijs ziet haar fractie als manier om het **goedkoper** te doen en tegelijkertijd aan de **zorgplicht** te voldoen. Zij begrijpt dat het college de ruimte krijgt om groot of klein onderhoud uit te zoeken, dat er alleen wordt gekeken naar wat men vanuit de rijksbijdrage kan betalen en hoe het gebruik van de schoolgebouwen verlengd kan worden. Zij vindt het tenslotte fijn om te lezen dat met het **loslaten van de visie** door de schoolbesturen ook de bouw van beide scholen losgelaten zou kunnen worden en dankt mevrouw Van Es voor haar inbreng.

De heer GRIMMIUS vindt de overwegingen in het amendement, dat men het oorspronkelijke plan voor nieuwbouw op 1 locatie met de **veranderde visie van de scholen heeft losgelaten**, bijna belangrijker dan het dictum. Zijn fractie zal dit amendement **steunen**.

De heer VERWEIJ geeft aan na de tweede termijn behoefte te hebben aan een korte schorsing en wenst te benadrukken dat de PAB-fractie **voorzitter blijft** van **nieuwbouw** en geen andere weg in wenst te slaan.

Mevrouw MIDDELKOOP heeft namens haar fractie inzake **amendement 10.A3: D66 Plan B goed en betaalbaar VO-onderwijs** problemen met de stelling dat de jaarlijkse bijdrage van het Rijk de scholen op achterstand zet en het uitgangspunt is dat het **binnen de middelen** moet.

Mevrouw VAN ES merkt per interruptie op dat zij nadrukkelijk heeft gezegd dat het **niet** binnen de middelen moeten, maar dat dit het uitgangspunt moet zijn en dat het geen probleem zou zijn als het wat duurder wordt.

Mevrouw MIDDELKOOP antwoordt dat dan ook het PAB-amendement aangepast zou kunnen worden, *door het college opdracht te geven een voorlopig dekkingsplan met meerdere faseringen en daarbij behorende financiële uitwerkingen op te stellen, inclusief varianten met groot onderhoud, etc.*

Mevrouw VAN ES merkt per interruptie op dat men juist graag de **beide uitersten als uitgangspunt** wenst te nemen en de rijksbijdrage -in eerste instantie- als focus wil houden.

Mevrouw MIDDELKOOP blijft bij haar mening dat zij **problemen** heeft met de **uitersten**.

De heer LAMMERS blijft bij zijn inbreng uit de eerste termijn, zijn fractie vindt het van belang dat er **nieuwbouw** komt en dat er **vaart** achter gezet wordt.

Amendement 10.A3: D66 Plan B goed en betaalbaar VO-onderwijs vindt men

zodanig belangrijk dat men dit zal **steunen**. Het doet tevens recht aan de stelling dat de raad moet open staan voor informatie die op tafel komt. Tegelijkertijd hoopt men wel dat er meer vaart in het dossier komt.

Mevrouw BOKMA vindt namens haar fractie, kijkend naar de langdurige investering die men gaat doen en de kosten over 40 jaar, een **goede vergelijking van belang** en is er niet van overtuigd dat grootschalige renovatie beoordeeld op 40-50 jaar daadwerkelijk een besparing geeft. Het voelt alsof men **niet voor nieuwbouw kiest**, maar heel **nadrukkelijk plan B** in de achterzak houdt. Als escape vindt haar fractie het wat anders, maar zo nadrukkelijk plan B in de achterzak houden voelt alsof het **voorstel** van scenario 2 deels **ondergraven wordt**. Zij sluit zich aan bij de het voorstel van de heer Verweij om te schorsen en ondersteunt de woordvoering van mevrouw Middelkoop volmondig.

De heer VAN HAL merkt per interruptie op dat men (m.b.t. het verschil in prijs tussen nieuwbouw of renovatie) uitgaande van de bijdrage van het Rijk van 1,5 miljoen euro, de Keijzerweerd kan nieuwbouwen en 9 miljoen per school kan investeren. Over 20-25 jaar zien de bouw- en installatieprijzen er anders uit dan op dit moment. Tevens ziet men dat er veel duurzame en aardgasvrije schoolgebouwen in de kinderschoenen staan, dat er nog heel veel ontwikkeld moet worden en men daarom **20-25 jaar kan wachten** om het gebouw van aardgas af te halen, totdat de techniek beter is uitgewerkt en het voordeliger wordt.

Mevrouw BOKMA begrijpt dat het investeringsbedrag lager zal zijn bij renovatie, maar vreest dat men **over 25 jaar veel meer moet investeren** waardoor men over 50 jaar per saldo een hogere investering heeft en duurder uit is. Zowel per jaar als bij de uiteindelijke investering.

De heer VAN HAL merkt per interruptie op dat het niet zo is dat er 40 jaar geen kosten aan de aardgasvrije scholen zouden zijn, waarvan 35% kosten voor installaties bedraagt. **Over 15-20 jaar** moet er flink worden geïnvesteerd in de schoolgebouwen om **deze installaties te vervangen**. Per saldo is het renoveren van de gebouwen over de lange termijn goedkoper dan nieuwbouw.

Mevrouw BOKMA is van mening dat ook bij renovatie de installaties over 20 jaar vervangen dienen te worden.

(De VOORZITTER vindt het lastig dat er zaken besproken worden die nog niet aan de orde zijn. De heer VAN HAL merkt op dat het bij interrumpen gaat over het delen van een mening, hetgeen hij heeft gedaan over nieuwbouw/renoveren van de scholen.)

De heer DEN DEKKER zou m.b.t. het **gewijzigde amendement 10.A3: D66 Plan B goed en betaalbaar VO-onderwijs** graag een oordeel van de **wethouder** horen. Zijn fractie is hierover **in dubio**: men is van mening dat nieuwbouw goed voor de

scholen zou zijn, maar wil ook de optie om het andere uiterste te onderzoeken niet uitsluiten en sluit zich aan bij het verzoek om schorsing.

De heer KOSTEN is namens zijn fractie van mening dat men het kan betalen, maar merkt op dat de vraag is of men het wil betalen, waar zijns inziens **amendement 10.A3: D66 Plan B goed en betaalbaar VO-onderwijs** over gaat. Wat is de impact van dit grote besluit? (Hij was verrast over het ingediende amendement en verzoekt amendementen, ten behoeve van de kwaliteit van de besluitvorming, voortaan **eerder te delen**.) Omdat renovatie in een eerder stadium al is besproken vraagt hij zich af of dit geen stap terug is. Zijn fractie ontvangt graag een **reactie van de portefeuillehouder** of renovatie een realistische optie is. Mevrouw VAN ES geeft per interruptie aan dat men het opzettelijk **geen renovatie** heeft genoemd, omdat er daarbij vanuit wordt gegaan dat er een als nieuw gebouw overblijft waarbij men van het gas los en volledig energieneutraal is. Dat kan met **groot onderhoud** niet.

Mevrouw MIDDELKOOP vraagt de heer Kosten per interruptie of hij het **amendement haalbaarheidsonderzoek VO-scholen wenst aan de vullen** met de door haar voorgestelde aanvulling.

De heer KOSTEN heeft hier nog niet goed over nagedacht, maar vindt het verwarrend dat men dan een door het college overgenomen amendement zou wijzigen. Hij zou hier echter niet tegen zijn.

De heer DEN DOOL merkt per interruptie op dat de raad over amendementen gaat en niet het college.

Omdat er nog geen officieel gewijzigd amendement ligt vindt de heer KOSTEN deze situatie verwarrend.

Mevrouw MIDDELKOOP geeft aan dit amendement in te willen dienen.

DE VOORZITTER zegt dat de CDA-fractie de indieners van **amendement 10.A1: PAB/CU/VVD: wijziging meerdere beslispunten dekingsplan** verzoekt het amendement te wijzigen. Uiteraard is het aan de indieners of zij het amendement willen wijzigen. Het staat de CDA-fractie vrij een nieuw amendement in te dienen. Zij stelt voor zoveel mogelijk in 1 amendement te regelen.

Mevrouw VAN ES vindt het per interruptie niet juist dat de voorzitter een politiek advies geeft.

De VOORZITTER stelt voor te schorsen, zodat men kan overleggen over de te volgen gang van zaken. De heer KOSTEN wenst eerst zijn termijn af te maken.

De heer KOSTEN is **voorstander van nieuwbouw** en merkt op dat er, ondanks het gewijzigde traject, onderzoeken zijn gedaan naar de status van de scholen en dat nieuwbouw voor de hand ligt. Hij begrijpt het verzoek van de D66-fractie om te kijken naar een **minimale variant**, maar wenst hier een aantal kanttekeningen bij te plaatsen. De **regels voor bouwen** (BENG) zouden kunnen **veranderen**. De heer VAN HAL merkt per interruptie op dat dit voor bestaande bouw (groot onderhoud

en renovatie) niet het geval is. Dit zou voor Nederland een onmogelijke opgave worden. De heer KOSTEN ziet dat de wereld verandert en dat de klimaatopgave enorm is en kan zich voorstellen dat ook bestaande regels wijzigen. In de tweede plaats **verandert de markt**, hetgeen impact kan hebben op een alternatieve variant. Daarnaast vindt hij dat men **rekenschap** moet geven van het feit dat men het afgelopen jaren het **bedrag** dat men **voor onderwijs** heeft ontvangen **niet richting de scholen heeft gestuurd**. Tevens vindt zijn fractie dat er meegewogen moet worden dat wanneer **woningbouw** gepleegd wordt op de Keijzerweerd de vraag is of men deze opbrengst **aan de scholen besteedt** of niet. Tenslotte vindt hij dat er een **eerlijke vergelijking tussen 25 en 40 jaar** gemaakt moet worden en geeft aan dat er wanneer men 25 jaar verder is weer een nieuwe opgave ligt. Zijn fractie is er voor om de vaart erin te houden en verzoekt de wethouder zijn vraag **of de uitkomst van dit amendement in februari meegenomen kan worden** te beantwoorden.

De heer DEN DEKKER doet het **ordevoorstel** de wethouder voor de schorsing te horen. Op verzoek van wethouder DE RUIJTER -om zich hier op te beraden- schorst de VOORZITTER de vergadering vervolgens om 23.15 uur en heropent deze om 23.28 uur.

Wethouder DE RUIJTER wijst de minimale variant uit het **gewijzigde amendement 10.A3: D66 Plan B goed en betaalbaar VO-onderwijs**, omdat renovatie of vernieuwbouw voor de VO-scholen op lange termijn geen oplossing zal zijn, namens het college af. Daarbij heeft de gemeente in de toekomst de plicht om het maatschappelijk vastgoed in 2030 te verduurzamen. Het college gaat daarom voor nieuwbouw van de VO-scholen, over de bekostiging hiervan spreekt men in een volgende fase, en **ontraadt het amendement**.

De heer VERWEIJ wenst nogmaals te benadrukken dat zijn fractie voor **nieuwbouw** van scholen is en heeft gevraagd om een financiële doorkijk in februari 2021. Wanneer duidelijk wordt dat men het kan/wil betalen gaat men nieuwbouw plegen, al zou er nog een ander plan liggen dat veel goedkoper is en het anders aanpakt. Mocht men plan A niet kunnen/willen betalen is het goed dat er een plan B beschikbaar is. Daarom **steunt** zijn fractie het **amendement van de D66-fractie**.

Mevrouw VAN ES wenst op te merken dat het een **misverstand** is dat haar fractie -door het indienen van dit amendement- **tegen nieuwbouw** is. Men is voor nieuwbouw als dit betaalbaar is en men dit ook wil betalen. Daarnaast wenst men ook een plan B te hebben. Haar fractie is niet tegen nieuwbouw maar voor informatie.

Stemming amendementen

De VOORZITTER merkt op dat als het amendement dat voor het amendement van D66 uitgaat, wat het 7^e beslispunt wenst toe te voegen, wordt aangenomen het amendement van de D66-fractie beslispunt 8 wordt.

Niet gewijzigde amendement 10.A1: PAB/CU/VVD: wijziging meerdere beslispunten dekkingsplan.

Mevrouw DE KEIZER merkt op dat de wethouder had aangegeven dit amendement over te nemen. De VOORZITTER geeft aan dat een amendement pas is aangenomen wanneer de raad dit heeft beslist en dit daarom nog wel in stemming gebracht dient te worden.

Stemverklaring

De heer VAN DEN DOOL:

Wij zullen hier voor stemmen, omdat wat ons betreft in dat amendement plan B, C en D is meegenomen.

Stemming

Aansluitend wordt dit amendement unaniem **aangenomen**.

Amendement 10.A2. SGP/CU/VVD: second opinion op waarde schatten.

Stemverklaring

Mevrouw VAN ES:

Zoals wij dit amendement lezen is het eigenlijk overbodig, omdat ik aanneem dat het college zijn eigen advies wel uit gaat voeren. Het is niet een advies dat zegt 'wij willen het ICS-advies overnemen, alleen de punten van het college.' Wij zullen tegen stemmen omdat het in onze optiek overbodig is.

Stemming

Met 18 stemmen voor en 3 stemmen (de dames van Es en Karso en de heer Van Hal) tegen wordt het amendement **aangenomen**.

De VOORZITTER merkt op dat dit hiermee beslispunt 7 in het raadvorstel is en dat hiermee het amendement van de D66-fractie wordt gewijzigd van het toevoegen van beslispunt 7 naar 8.

Gewijzigde amendement 10.A3: D66 Plan B goed en betaalbaar VO-onderwijs

Stemverklaring

Mevrouw MIDDELKOOP:

Wij vinden een optie voor minimaal groot onderhoud aan de 2 scholen, de Lage Waard en het Willem de Zwijgercollege niet meer uit te leggen aan de samenleving en zullen tegen dit voorstel stemmen.

Mevrouw BOKMA:

De VVD zal ook tegen dit amendement stemmen, gehoord de woordvoering van de wethouder en ook gezien het feit dat we, als blijkt dat dit nodig is, in februari alsnog plan B zouden kunnen laten doorrekenen.

De heer VAN ERK:

Ik zal tegen dit amendement stemmen, nieuwbouw is voor mij in deze fase de eerste en voorlopig enige optie. Ik verwijs ook naar de stemverklaring van de heer Van den Dool, die ook duidelijk heeft aangegeven dat -en daar sta ik van harte achter- in deze fase het amendement dat mede is ingediend door de CU en PAB en VVD voldoende is.

Mevrouw KARSO:

Wij zullen het amendement uiteraard steunen omdat we als PvdA-fractie voor vernieuwbouw zijn, maar wij willen alle opties openhouden. En dan is het alleen maar fijn dat we straks in februari over die informatie beschikken.

De heer KOSTEN:

Ik zal het amendement niet steunen, ik ben wel voor informatie, maar dat kan inderdaad later ook nog. De genoemde kanttekeningen zijn voor mij toch te zwaarwegend om nu in te kunnen stemmen.

De heer DEN DEKKER:

Wij zullen voor het eerst in de geschiedenis verdeeld stemmen, want ik ga voor dit amendement stemmen. Wij zijn ook voor nieuwbouw VO-scholen, maar ik denk zelf dat dit goed is om alvast te hebben. Net als de woordvoering van de heer Verweij.

De heer LAMMERS:

Wij stemmen voor het amendement vanuit de gedachte van solidariteit in de oppositie.

Stemming gewijzigde amendement

Met 14 stemmen voor en 7 stemmen (de dames Bokma, Van Es, de Keizer, Van der Matten en Middelkoop en de heren Van den Dool, Van Erk en Kosten) tegen wordt het amendement **aanvaard**. Het voorstel krijgt er hierdoor een 8^e besispunt erbij krijgt.

Stemming geamendeerde voorstel

Zonder verdere beraadslaging en met hoofdelijke stemming wordt **unaniem conform** het geamendeerde voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

10.M1. PAB/CU/VVD: risicoanalyse haalbaarheidsonderzoek VO-scholen.

Stemming motie

Er wordt **unaniem** voor de motie gestemd.

13. Moties.

Mevrouw KARSO heeft op verzoek van de voorzitter besloten de motie op een ander moment in de raad te behandelen.

14. Sluiting.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de VOORZITTER om 23.45 uur de vergadering onder dankzegging aan eenieder voor diens inbreng.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van de gemeente Papendrecht op 2021.

De griffier

mevrouw M. Muijzer

De voorzitter,

mevrouw A.M.M. Jetten